

„Tanúim lesztek”
(ApCsel 1,8)

FERENC PÁPA ÜZENETE A MISSZIÓK 2022. ÉVI VILÁGNAPJÁRA

Kedves Testvéreim!

Ezek a szavak a feltámadt Jézusnak a tanítványaival folytatott utolsó beszélgetésében hangzottak el, közvetlenül Jézus mennybemenetele előtt, amint azt az *Apostolok cselekedetei* leírja: „Megkapjátok a Szentlélek rátok leszálló erejét, és tanúim lesztek Jeruzsálemben s egész Júdeában és Szamariában, sőt egészen a föld végső határáig” (ApCsel 1,8). Ez a mottója a 2022-es missziós vasárnapnak is, amely világnap minden évben arra emlékeztet bennünket, hogy az Egyház természeténél fogva missziós. Az idei év alkalmat ad arra, hogy megemlékezzünk néhány, az Egyház élete és küldetése szempontjából fontos évfordulóról: négyszáz évvel ezelőtt alapították meg a Hitterjesztési Kongregációt („Propagande fide”) – ez ma az „Evangelizáció Dikasztériuma”, kétszáz évvel ezelőtt pedig a Hitterjesztés Művét, amely a Szent Gyermekség Művével és a Szent Péter Apostol Művével együtt száz éve kapta meg a „pápai” címet.

Vegyük sorra a három kulcskifejezést, amely összefoglalja a tanítványok életének és küldetésének alapját: „tanúim lesztek”, „a föld végső határáig” és „erőt kaptok a Szentlélektől”.

1. „*Tanúim lesztek*” – *Felhívás minden keresztényhez a Krisztusról szóló tanúságtételre*

Ez a középpontja, a lényege Jézus tanításának, amelyet a tanítványoknak a világban való küldetésüket illetően adott. Minden tanítvány Jézus tanúja lesz, hála a Szentléleknek, akit majd megkapnak, vagyis kegyelemből válnak tanúvá. Bárhová is menjenek, bárhol is legyenek. Ahogyan Krisztus az első küldött, azaz az Atya misszionáriusa (vö. Jn 20,21) és mint ilyen az ő „hűséges tanúja” (vö. Jel 1,5), úgy minden keresztény arra hivatott, hogy Krisztus misszionáriusa és tanúja legyen. Az Egyháznak, Krisztus tanítványi közösségének pedig nincs más küldetése, mint a világ evangelizálása a Krisztusról szóló tanúságtétel által. Az evangelizáció az Egyház lényegéhez tartozik.

A teljes szakasz elmélyült újraolvasása rávilágít néhány olyan vonatkozásra, amely a Krisztus által a tanítványokra bízott küldetés szempontjából mindig aktuális: „Tanúm lesztek.” A többes számú alak hangsúlyozza a tanítványok missziós hivatásának közösségi, egyházi jellegét. Az Egyházban és az Egyház nevében végzett misszióra minden megkeresztelt ember meghívást kapott: a missziót tehát nem egyénileg, hanem közösen végzik, közösségben az egyházi közösséggel, nem pedig saját kezdeményezésre. És még ha valaki egy nagyon különleges helyzetben egyedül végzi is az evangelizációt, azt mindig az őt küldő Egyházzal közösségben teszi és kell tennie. Szent VI. Pál pápa a szívemnek oly kedves *Evangelii nuntiandi* kezdetű apostoli buzdításában így tanított: „Az evangelizáció sohasem egyéni, másoktól független feladat, hanem mindig az egész Egyházé. Éppen ezért, ha valahol egészen eldugott helyen egy ismeretlen igehirdető, katekéta vagy lelkipásztor hirdeti az evangéliumot, összegyűjti néhány hívét vagy kiszolgáltatja a szentségeket, akkor is mindig az Egyház nevében cselekszik. Munkája szoros kapcsolatban áll magával az Egyházzal. Szervezetileg is az Egyházhoz tartozik, de még sokkal inkább fűzik a kegyelem láthatatlan, szoros szálai az egész Egyház evangelizációs munkájához” (*Evangelii nuntiandi*, 60). Nem véletlen, hogy az Úr kettésével küldte misszióba tanítványait; a keresztények Krisztusról szóló tanúságtétele mindenekelőtt közösségi jellegű. Ezért egy közösség létezése, bármily kicsi is, a küldetés teljesítéséhez elengedhetetlen.

Másodszor, a tanítványok arra kapnak meghívást, hogy *személyes életüket a misszió jegyében* éljék: Jézus nemcsak azért küldte őket a világba, hogy a missziót *teljesítsék*, hanem mindenekelőtt azért, hogy *megéljék*; nemcsak azért, hogy tanúságot *tegyenek*, hanem mindenekelőtt azért, hogy Krisztus tanúi *legyenek*. Ahogy Pál apostol igazán meghatározó szavakkal mondja: „Testünkben folyton-folyvást viseljük Jézus szenvedését, hogy egyszer Jézus élete is megnyilvánuljon testünkön” (2Kor 4,10). A misszió lényege az, hogy tanúságot tegyünk Krisztusról, vagyis az Atya és az emberiség iránti szeretetből vállalt földi életéről, szenvedéséről, haláláról és feltámadásáról. Nem véletlen, hogy az apostolok azok között keresték azt, aki Júdás helyére lép közösségükben, akik hozzájuk hasonlóan tanúi voltak Jézus feltámadásának (vö. ApCsel 1,21–22). Krisztus – pontosabban a feltámadt Krisztus – az, akiről tanúságot kell tennünk, és akinek életét tovább kell adnunk. Krisztus misszionáriusainak nem az a feladata, hogy önmagukat hirdessék, hogy kiválóságukat, meggyőző erejüket vagy vezetői képességeiket megmutassák. Sokkal inkább a lehető legnagyobb megtiszteltetésben részesíti őket azzal a megbízással, hogy szóval és tettel őt jelenvalóvá tegyék, és üdvösségének örömhírét mindenkinek örömmel és nyitottsággal hirdessék, ahogyan az első apostolok is.

Ezért az igazi tanú végső soron a „vértanú”, az, aki Krisztusért életét adja, és ezzel viszonzza azt az ajándékot, amelyet ő adott nekünk önmagából. „Az evangelizáláshoz az első motiváció Jézus szeretete, amelyet megkaptunk, az a tapasztalat, hogy ő megmentett bennünket, mely arra készítet, hogy egyre jobban szeressük őt” (*Evangelii gaudium*, 264).

Végül, ami a keresztény tanúságtételt illeti, mindig érvényes marad Szent VI. Pál pápa megállapítása: „A mai embert inkább érdeklik a tanúk, mint a tanítók, és ha mégis hallgat a tanítókra, azért teszi, mert ők egyben tanúk is” (*Evangelii nuntiandi*, 41). Ezért az evangéliumnak megfelelő keresztény élet tanúságtétele alapvető fontosságú a hit továbbadása szempontjából. Másrészt továbbra is ugyanolyan szükséges feladat Krisztus személyének és üzenetének hirdetése is. VI. Pál így folytatja:

„Nélkülözhetetlen az igehirdetés, az evangéliumi üzenet szóbeli tolmácsolása [...]. A beszéd mindig időszerű lesz, különösképpen akkor, ha Isten erejét hirdeti. Érvényes marad Szent Pál elve: »A hit a hallásból fakad« (Róm 10,17). A hallott szó vezet el a hithez” (uo., 42).

Az evangelizációban tehát a keresztény élet példája és Krisztus hirdetése összetartozik. Az egyik a másikat szolgálja. Ez az a két tüdő, amellyel minden közösségnek lélegeznie kell ahhoz, hogy missziós legyen. Ez a Krisztusról szóló teljes, következetes és örömteli tanúságtétel minden bizonnal a harmadik évezredben is az Egyház növekedését biztosító vonzerő lesz. Ezért arra hívok mindenkit, hogy nyerjük vissza a bátorságot, a nyitottságot, vagyis az első keresztényekre jellemző *parrhésziát*, hogy Krisztusról az élet minden területén szavakban és tettekben is tanúságot tegyünk.

2. „A föld végső határáig” – A világméretű evangelizációra szólító küldetés örökérvényűsége

A feltámadt Úr arra hívja tanítványait, hogy tanúi legyenek, és tudatja velük, hová küldi őket: „Jeruzsálemben s egész Júdeába és Szamariába, sőt egészen a föld végső határáig” (ApCsel 1,8). A tanítványok küldetésének egyetemes jellege itt világosan kirajzolódik, kiemelve a „centrifugális” földrajzi mozgást, szinte koncentrikus körökben, a zsidó hagyományban a világ középpontjának tekintett Jeruzsálemtől Júdea és Szamaria, valamint „a föld végső határai” felé. Nem térítésre, nem hívek toborzására küldi őket, hanem az örömhír hirdetésére; a keresztények sosem új tagokat akarnak toborozni. Az *Apostolok cselekedetei* erről a misszionáriusi mozgásról beszél: gyönyörű képet fest az Egyházzal, amely „útra kel”, hogy betöltse hivatását, tanúságot tegyen Krisztusról, az Úrról, vezetve az isteni gondviselés által a konkrét élethelyzeteken keresztül. Az első keresztényeket ugyanis valóban üldözték Jeruzsálemben, ezért szétszéledtek Júdeában és Szamariában, és mindenütt tanúságot tettek Krisztusról (vö. ApCsel 8,1.4).

Valami hasonló történik napjainkban is. A keresztényüldözés, a háború és az erőszak miatt sok keresztény kényszerül hazájából más országokba menekülni. Hálásak vagyunk ezeknek a testvéreknek, akik nem zárkóznak el a szenvedéstől, hanem a befogadó országokban tanúságot tesznek Krisztusról és Isten szeretetéről. Szent VI. Pál erre buzdította őket, tekintettel „azok felelősségére, akik emigrációban élnek, és az evangélium hirdetői lehetnek új hazájukban, mely nekik otthont adott” (*Evangélii nuntiandi*, 21). Egyre inkább megtapasztaljuk, hogy a különböző nemzetiségű hívek jelenléte gazdagítja a plébániákat, erősíti egyetemességüket és katolicitásukat. Ezért a bevándorlók lelkipásztori gondozása olyan missziós tevékenység, amelyet nem lehet elhanyagolni, és amely segíthet a helyi híveknek is, hogy újra felfedezzék a keresztény hit örömét, amelyet kaptak.

A „föld végső határáig” kijelentésnek Jézus tanítványai számára mindenkor felhívásnak kell lennie, és újra meg újra arra kell ösztönöznie őket, hogy a megszokott területeken túl is tanúságot tegyenek Jézusról. A modern kor nyújtotta lehetőségek ellenére még mindig vannak olyan földrajzi területek, ahová Krisztus misszionárius tanúi nem jutottak el Jézus szeretetének örömhírével. Igaz az is, hogy Krisztus tanítványai küldetésük során nem találkozhatnak olyan emberi valósággal, amely idegen lenne számukra. Krisztus Egyháza mindig „mozgásban volt, van, és lesz” új

földrajzi, társadalmi és egzisztenciális horizontok felé, hogy megközelítse a „határvidékeket” és az emberi helyzeteket, hogy tanúságot tegyen Krisztusról és az ő szeretetéről az összes nép, kultúra és társadalmi osztály minden embere előtt. Ebben az értelemben a misszió mindig *missio ad gentes* lesz, ahogy azt a II. Vatikáni Zsinat tanította, mert az Egyháznak mindig túl kell lépnie saját határain, hogy tanúságot tegyen Krisztus mindenkit átölelő szeretetéről. Ebben az összefüggésben szeretnék megemlékezni a számtalan misszionáriusról, akik egész életük folyamán „kiléptek önmagukból”, és Krisztus szeretetét élték meg konkrét formában a sok férfi és nő számára, akikkel találkoztak.

3. „Megkapjátok a Szentlélek rátok leszálló erejét” – Mindig engedjük, hogy a Lélek erősítsen és vezessen bennünket!

Amikor a feltámadt Krisztus rábízta tanítványaira a küldetést, hogy tanúi legyenek, megígérte nekik az ezzel a felelősséggel járó kegyelmet is: „megkapjátok a Szentlélek rátok leszálló erejét, és tanúim lesztek” (ApCsel 1,8). Valóban, az *Apostolok cselekedetei* szerint, a Szentlélek leszállása Jézus tanítványaira volt az az esemény, amely a meghalt és feltámadt Krisztusról szóló első tanúságtételt lehetővé tette egy kerügmaticus igehirdetés formájában, Péternek a Jeruzsálem lakóihoz intézett úgynevezett missziós beszédével. Így vette kezdetét a világ evangelizálásának korszaka Jézus tanítványai által, akik korábban gyengék, félénkek és zárkózottak voltak. A Szentlélek megerősítette őket, bátorságot és bölcsességet adott nekik, hogy tanúságot tegyenek Krisztusról minden ember előtt.

Ahogy „nem mondhatja senki: »Jézus az Úr«, csak a Szentlélek által” (1Kor 12,3), úgy egyetlen keresztény sem tehet teljes és igaz tanúságot Krisztusról, az Úrról a Lélek ihletése és segítsége nélkül. Ezért Krisztus minden misszionárius tanítványa arra hivatott, hogy felismerje a Lélek munkájának alapvető jelentőségét, a mindennapokban, hogy vele éljen, és folyamatosan befogadja a tőle érkező erőt és ihletet. Különösen akkor, amikor fáradtnak, motiválatlannak és elveszítettnek érezzük magunkat, nem szabad megfedkezünk arról, hogy imádságban a Szentlélekhez forduljunk, aki – szeretném még egyszer hangsúlyozni – alapvető szerepet játszik a misszionáriusi életben, és hagyjuk, hogy ő, az új erő és öröm isteni, kimeríthetetlen forrása felfrissítsen és megerősítsen bennünket, hogy Krisztus életét másokkal meg tudjuk osztani. „A Szentlélek örömeinek befogadása kegyelem. Ez az *egyetlen erőnk*, amellyel hirdethetjük az evangéliumot, hogy az Úrba vetett hitet megvalljuk” (*Üzenet a Pápai Missziós Művekhez*, 2020. május 21.). A Lélek tehát a misszió igazi főszereplője: ő az, aki a megfelelő időben, a megfelelő módon nyelvünkre adja a megfelelő szót.

A Szentlélek működésének fényében szeretnénk a 2022-es missziós évfordulókat is értelmezni. A Hitterjesztési Kongregáció („Propagande fide”) 1622-es megalapítását az a vágy motiválta, hogy a missziós tevékenységet új földrajzi területeken előmozdítsák. Ez gondviselészerű felismerés volt! A kongregációnak nagy szerepe volt abban, hogy az Egyház evangelizációs munkája valóban egy, a világi hatalmaktól független küldetés legyen, hogy megalapíthassa azokat a részegyházakat, amelyek ma is oly elevenek. Reméljük, hogy a kongregáció, amint az elmúlt négy évszázadban, ezután is a Lélek fényével és erejével folytatja és egyre intenzívebbé teszi az Egyház missziós tevékenységének koordinálására, szervezésére és élénkítésére irányuló munkáját.

Ugyanaz a Lélek, aki az egyetemes Egyházat vezeti, hétköznapi férfiakat és nőket is rendkívüli küldetésre ösztönöz. Például egy fiatal francia nő, *Pauline Jaricot* pontosan kétszáz évvel ezelőtt alapította meg a Hitterjesztés Egyesületét; akinek boldoggá avatását ebben a jubileumi évben ünnepeljük. Bár szegényes körülmények között élt, engedelmeskedett Isten sugallatának, hogy szervezzen imahálót és gyűjtést a misszionáriusok javára, amellyel a világi hívők tevékenyen részt vehetnek az egészen „a föld végső határáig” terjedő misszióban. Ebből a zseniális gondolatból született a *missziós világnap*, melyet minden évben megtartunk, és amelynek adományai a világ minden plébániájáról a pápa missziós tevékenységét támogató alapba folynak be.

Ebben az összefüggésben megemlékezem *Charles de Forbin-Janson* francia püspökről is, aki megalapította a Szent Gyermekség Művét a gyermekek missziójának előmozdítására, a „gyermekek evangelizálják a gyermekeket, gyermekek imádkoznak a gyermekekért, gyermekek segítik a gyermekeket az egész világon” mottóval. Továbbá megemlékezem *Jeanne Bigard* asszonyról, aki létrehozta a Szent Péter Apostol Művét a missziós országokban élő papnövendékek és papok támogatására. Ezt a három missziós művet pontosan száz évvel ezelőtt ismerték el „pápai” címmel. Végül pedig a százötven évvel ezelőtt született *Boldog Paolo Manna* a Szentlélek ihletésére és vezetésével megalapította a ma Pápai Missziós Unió néven ismert intézményt, hogy a papokat, szerzeteseket és szerzetesnőket, valamint Isten egész népét érzékenyítse és ösztönözze a misszióra. VI. Pál pápa maga is tagja volt ennek a szervezetnek, amelynek pápai elismerését megerősítette. Nagy történelmi érdekeink miatt említem ezt a négy pápai missziós társaságot, és azért is, hogy meghívjalak titeket: ebben a különleges évben velük együtt örüljétek az egyetemes Egyház és a helyi egyházak evangelizációs misszióját támogató munkájuknak. Remélem, hogy a részegyházak ezekben a művekben megbízható eszközt találnak arra, hogy Isten népe körében táplálják a misszionáriusi szellemet.

Kedves testvéreim, továbbra is az az álmom, hogy az egész Egyház missziós egyház lesz, és a keresztény közösségek misszionáriusi tevékenységének új korszaka jön el. Megismétlem Mózes kívánságát, amelyet Isten úton lévő népének tett: „Bárcsak az egész népet prófétává tenné [...] az Úr!” (Szám 11,29). Igen, legyünk mindannyian valóban azok az Egyházban, akivé a keresztség által váltunk: próféták, tanúk, az Úr misszionáriusai! A Szentlélek erejében és a föld végső határáig. Mária, missziók királynője, könyörögj értünk!

Kelt Rómában, Lateráni Szent Jánosnál, 2022. január 6-án, az Úr megjelenésének főünnepén.

Ferenc